

HISTORICKÝ ATLAS MĚST ČESKÉ REPUBLIKY, svezek č. 8 – JIHLAVA

Eva Semotanová, urednica

**HISTORICKÝ ATLAS MĚST
ČESKÉ REPUBLIKY
svazek č. 8****JIHLAVA**

Historický ústav Akademie věd ČR Praha
Muzeum Vysočiny Jihlava
Státní okresní archiv v Jihlavě

2000

Povijesni institut pri Akademiji znanosti Republike Češke u suradnji s pokrajinskim muzejima i arhivima izdaje ediciju *Povijesni atlas gradova Češke Republike* (Historický atlas měst České Republiky), svezek 8 – Jihlava, urednica dr. Eva Semotanová, Praha: Historický ústav Akademie vid ČR, Muzeum Vysočiny Jihlava, Státní archiv v Jihlavi, 2000., A3 format (mapa), 17 stranica teksta, 38 reprodukcija na 28 reprodukcijiskih listova.

Godine 1966. izišao je prvi svezak posvećen gradu Lito-
měrice. Do 1999. godine izašlo je još šest svezaka (Pardu-
bice, České Budějovice, Dečín, Hradec Králové, Slaný i Tá-
bor). Posljednji, koji je uredila E. Semotanová, objavljen
2000. godine, posvećen je češkom kraljevskom gradu Jihla-
vi. Svaki svezak obuhvaća uvodni tekst na češkom, njemač-
kom i engleskom jeziku, pisanu interdisciplinarnu studiju
o razvoju dotičnoga grada, temeljenu na kartografskim iz-
vorima na češkom jeziku, uz sažetak na njemačkome i en-
gleskome te kratak trojezični opis karata. Svi citirani kar-
tografski izvori objavljeni su u prilogu u formatu A3.

Edicija se temelji na iskustvima sličnih edicija Njemačke,
Austrije, Velike Britanije i Irske. Od samih početaka čitav
je projekt dio međunarodnog projekta "atlas gradova",
koji je zamišljen kao komparativna studija europskih gra-
dova.

Sadržajem i koncepcijom podržan je od *Commission internationale pour l'histoire des villes*. Osnovna je namjera edicije naglasiti važnost kartografskih izvora kao ravnopravnih arhivskih povijesnih izvora za proučavanje povijesti gradova. Važno je naglasiti da se od početka projekta inzistiralo na interdisciplinarnom pristupu. Svaki svezak prezentira razvoj grada u povijesnom, urbanističkom, gospodarskom, demografskom, političkom i kulturnom kontekstu, pa je kao takav rezultat rada arheologa, povjesničara, urbanista, historijskih geografa, kartografa...

Svezak broj 8 posvećen Jihlavi rekonstruirao razvoj grada na temelju 38 karata. Na taj način prikazan je razvoj grada od 13. stoljeća do današnjih dana. Prikaz razvoja grada počinje rekonstrukcijama srednjovjekovne strukture, nastavlja se prvim kartografskim izvorima 16. stoljeća, preko prvih sustavnih izmjera i prvih regulacijskih osnova sve do suvremenih zračnih snimaka najnovijeg stanja. Navest ćemo samo neke: Jihlava na Müllerovoj karti Moravske iz 1716., Jihlava na jozefinskoj topografskoj karti iz 1764/67., karta Jihlavskog okruga na francijozefskoj topografskoj karti u mjerilu 1:75 000, katastarski plan Jihlave iz 1779. (jozefinski) i 1825. godine (franciskanski) itd. Osim navedenih, svezak sadrži i veći broj planova, veduta, regulacijskih osnova, perspektivnih prikaza, trodimenzionalnih modela, zračnih snimaka i rekonstrukcija.

Iako se ovdje radi o kartografskoj analizi čeških gradova i segmentima karata koji se odnose na češke zemlje, oni su iznimno zanimljivi iz tri razloga. Prvo, dobar dio kartografskih prikaza su karte većih cjelina kao što su Habsburška Monarhija, Austro-Ugarska i sl., pa se iste karte odnose i na hrvatske zemlje. Usporedbom i analizom sadržaja segmenata koji se odnose na hrvatske zemlje te segmenata istih karata koji se odnose na češke zemlje dobili bi se vrlo zanimljivi rezultati. Drugo, u atlasu su zastupljene karte sustavnih topografskih i katastarskih izmjera kojima su obuhvaćene i hrvatske zemlje (npr. jozefinske topografske karte ili jozefinski i franciskanski katastar). I treće, često se radi o planovima i kartama autora koji su djelovali i na području hrvatskih zemalja.

Trojezično oblikovanje čitave edicije omogućuje dostupnost te vrijedne građe širokom krugu korisnika. Provedena kartografska analiza i reproducirane karte pridonose afirmaciji kartografskih izvora koji su često još uvijek zapostavljeni. Nakon svega rečenoga možemo samo čestitati autorima, te s nestrpljenjem očekivati daljnje sveske. Ovo izdanje svakako treba shvatiti kao primjer i poticaj za sličan znanstveni i izdavački pothvat kojim bi se prikazali i afirmirali kartografski izvori gradova s područja Republike Hrvatske.

Mirela Slukan-Altić